

> Retouradres Postbus 20350 2500 EJ Den Haag

Gezondheidsraad
T.a.v. de heer W.A. van Gool, voorzitter
Postbus 16052
2500 BB DEN HAAG

VOLKSGEZONDHEID
WELZIJN EN SPORT

23 DEC. 2016

SCANPLAZA

Datum **22 DEC. 2016**
Betreft Protonentherapie, criterium hospital based

Geachte heer Van Gool,

Hierbij verzoek ik u mij te adviseren over de vraag of voor de behandeling van kinderen met protonentherapie in Nederland de eis moet blijven gelden dat dit enkel op of nabij het terrein van een ziekenhuis mag plaatsvinden.

Introductie van protonentherapie in Nederland

In 2009 heeft uw Raad een signalement uitgebracht over protonentherapie¹ en geconcludeerd dat een aanzienlijk aantal kankerpatiënten baat zal hebben van protonentherapie. Hierbij heeft de commissie Radiotherapie, die verantwoordelijk was voor het opstellen van het signalement, de verwachting uitgesproken dat met name kinderen jongvolwassenen baat kunnen hebben van protonentherapie, omdat de meer nauwkeurigere bestraling zal leiden tot minder beschadiging aan omliggend weefsel en tot minder bijwerkingen en recidive.

Het Zorginstituut Nederland (ZIN) heeft in 2009 geadviseerd dat protonentherapie voor ondermeer pediatrische tumoren voldoet aan de stand van wetenschap en praktijk en daarmee tot de aanspraak behoort. In 2011 bracht het ZIN een rapport uit over model-based indicaties en de inschatting dat zo'n 3400 patiënten jaarlijks in aanmerking zouden komen voor protonentherapie.

Omdat er veel onzekerheden waren rondom protonentherapie heb ik in 2013 advies gevraagd aan de Raad Kwaliteit van de Federatie Medisch Specialisten (FMS) over het criterium hospital based voor protonentherapie. Op 28 maart 2013 bracht de FMS bij gebrek aan overtuigend wetenschappelijk bewijs een expert opinion uit (zie bijlage) met als strekking dat het redelijk en zinvol was om protonentherapie vooralsnog enkel 'hospital based' uit te voeren. Een belangrijke overweging hierbij was dat "protonentherapie toegepast bij kinderen eigenlijk altijd gepaard dient te gaan met vormen van sedatie. De multidisciplinaire richtlijn 'sedatie en/of analgesie bij kinderen op locaties buiten de OK' omvat adviezen die naar de mening van de Raad Kwaliteit voor de gehele groep van kinderen moeilijker te realiseren zal zijn buiten het ziekenhuis." Deze aanbeveling heb ik

¹ Gezondheidsraad. Protonenbestraling. Signalement. Den Haag: Gezondheidsraad, 2009; publicatienr. 2009/17.

**Directoraat Generaal
Curatieve Zorg**
Directie Curatieve Zorg

Bezoekadres

Parnassusplein 5
2511 VX Den Haag
T 070 340 79 11
F 070 340 78 34
www.rjksoverheid.nl

Inlichtingen bij

Annemarieke Rendering
Sr. beleidsmedewerker

T (070)-3405112
M (31)-615035462
a.rendering@minvws.nl

Kenmerk

1051948-158558-CZ

Uw brief

Bijlage(n)

*Correspondentie uitsluitend
richten aan het retouradres
met vermelding van de
datum en het kenmerk van
deze brief.*

overgenomen in de Regeling protontherapie en ik heb vier vergunningen verleend, voor protoncentra in Amsterdam, Delft, Groningen en Maastricht.

**Directoraat Generaal
Curatieve Zorg**
Directie Curatieve Zorg

De aanleiding om nu hernieuwd advies te vragen is gelegen in gewijzigde omstandigheden. In Delft en Groningen is met de bouw begonnen. Het protoncentrum in Amsterdam stelt de bouw uit om gefaseerde invoering mogelijk te maken. In Maastricht is de bouw nog niet begonnen.

Kenmerk
1051948-158558-CZ

Adviesvraag:

- (1) Is de eis van "hospital based" voor de protonenbehandeling van kinderen exclusief in een ziekenhuis nog noodzakelijk, gelet op de huidige stand van de wetenschap en recente publicaties?
- (2) In hoeverre betreft de beperking voor de protonenbehandeling bij kinderen het feit dat anesthesie noodzakelijk is? Geldt dit voor alle leeftijdscategorieën?
- (3) Wat zijn de randvoorwaarden voor de protonenbehandeling van kinderen in een stand alone locatie of een locatie nabij een ziekenhuis?
- (4) In hoeverre is het een bezwaar als kinderen (tijdelijk) slechts in één Nederlands centrum terecht kunnen voor protontherapie?
  - voor de kinderen en ouders zelf (dus patiëntinhoudelijk)
  - vanuit het idee van kwetsbaarheid van het zorgaanbod als er maar een protoncentrum is waar kinderen behandeld kunnen worden. In hoeverre zijn er faciliteiten in ons omringende landen die de zorg over kunnen nemen?
- (5) In hoeverre is concentratie van de behandeling van pediatrische tumoren in maximaal twee centra wenselijk vanuit het oogpunt van kwaliteit?

Ik verzoek u mij zo spoedig mogelijk te adviseren, met het oog op de voorbereidingen die nodig zijn om kinderen veilig en verantwoord te kunnen behandelen.

Hoogachtend,

de minister van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport,

mw. drs. E.I. Schippers